

LITHUANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LITUANIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LITUANO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Aptarkite, įvertinkite vieną iš pateiktųjų tekstų:

1. (a)

BALADĖ APIE KOJĄ

Kartą grįžo žmogus iš karo
ir parsinešė didelį randą.
Ir dabar jis nieko nedaro:
ieško kojos – ir jos neranda.

5 O jo koja kažkur gal šoka,
ir kareivis jai skersgatvy groja.
Žmonės numeta menką varioką
už nepaprastai didelę koją.

Ak, ta koja! Ji viską mokėjo.
10 Tokią koją nešiot ne gėda.
O svarbiausia – ji ėjo. Ėjo!
Ir kaip visos turėjo pėdą.

Prasiskirkite, žemės klodai,
paklauskite – kareivis groja:
15 paprastai, ilgesingai, vienodai.
Ir ne smuiką laiko, o koją.

Justinas Marcinkevičius, *Duoną raikančios rankos* (1963).

- Apibūdinkite šio eilėraščio temą, idėją. Kaip toji tema bei idėja plėtojamos kūrinyje?
- Kuo saviti šio eilėraščio vaizdai, įvaizdžiai, detalės?
- Pasvarstykite, kodėl poetas šį kūrinį vadina balade?
- Kokius jausmus bei mintis siekia sukelti šis kūrinys?

1. (b)

Grįždamas parku, senelis net krūptelėjo iš pykčio. Basakojis vaikiūkštis vėl įlipo į medį ir kratė iš lizdo paukščiukus.

– Ir vėl tu čia, šeškaus vaike!

5 Berniokas stryktelėjo žemėn. Jau buvo bebėgas, bet senelis nutvėrė jį už apykaklės, pakratė už ausų ir kietai sugniaužė rankas.

– Nebeištrūksi, nė nemėgink! Jeigu manęs neklausai, tai parvesiu namo: tegu tėvai nušlajuoja.

Berniokas iš karto spyrėsi. Paskui išvargęs ir sušalęs bėgo šalimais ir piršteliu pradėjo rodyti savo namus.

10 Perbrido nedidelį, bet sraunų upeliuką. Perėjo giraitės kraštą. Siauru purvinu keliu priėjo jau baigiantį į vienkiemius skirstytis sodžių. Pagaliau priėjo mažą, pakrypusią, iš visų pusių basliais suremtą trobelę. Aplink augo keli diemedžio krūmokšniai, palangėje serbentai, o darže lapojo lietaus plakami burokai ir kopūstai.

15 Pasibeldė. Viena, antrą, trečią kartą. Sugirgždėjo lova. Atšlubavo sena, paliegusi moteris. Senelis, nespėjęs dar įžengt vidun, piktai sušuko:

– Ar tamsta esi jo motina?

– Aš.

Ji atsiliepė baliu balsu, lyg nujausdama kokią nelaimę. Gal ką bloga padarė vaikas?

20 – O tamsta mane pažįsti?

– Pažįstu. Tamsta dvaro ponas.

– O ar žinai, ko vėlai vakare lyjant atėjau pas tamstą?

– Iš kurgi aš galiu žinoti. Nežinau, ponai.

25 – Ogi atvariau tamstos berniuką ir nutariau pasakyti, kad jis labai pasileidęs. Jis žudo paukščiukus! Supranti, tamsta, žudo jaunos paukščiukus! Krato iš lizdo ir nebegyvus renka į kišenę!

Išblyškusi moteris dar labiau pabalo. Ji vos bepastovėjo ant kojų. Paprašiusi svečių vidun, atsisėdo ant lovos krašto ir susiėmė rankom galvą.

30 Berniukas skubiai nutraukė nuo kablo rankšluostį, pamirkė šaltam vandeny ir pridėjo jai prie kaktos. Valandėlę visi tylėjo. Paskui moteriškė bejėgiškai sugniužo priegalvin. Ji alsavo labai sunkiai. Mažame kambarėlyje sklaidėsi krūtinės spieгимas.

– Kas jai yra? – paklausė senelis. – Ji serga?

– Taip, – sumikčiojo berniukas. – Ji labai serga. Gydytojas patarė... bet...

– Ką gydytojas patarė? Sakyk, vaikuti.

35 Senelio pyktis jau baigė slūgti. Šitas vargingas kambarys ir ligonis sugraudeno jo jautrią širdį.

– Sakyk, vaikuti, sakyk, – pakartojo dar nuoširdesniu balsu.

– Gydytojas patarė gerai valgyti, bet mes nieko nebeturime... jau trečia diena... Aš norėjau nors paukščiukų pagaudyti...

40 Vaikas nebegalėjo šnekėti. Ašaros užgniaužė jo žadą. Jis nuleido akis ir vėl trynė kojos pirštu asloj pabarstytą smėlį. Rankos buvo sunertos už nugaros. Netvarkingai susiviję plaukai dar labiau papuro.

45 Seneliui gėda pasidarė. Jis barė jį kaip pasileidusį berniuką, kuris gainioja Dievo giesmininkus. O čia būta gero, motiną mylinčio vaiko... Vargšas vaikutis, jo net nežinota, kad iš lizdo iškratyti paukščiukų visiškai negalima valgyti.

- Paimk kepurę, apsivilk, apsiauk ir eik su manim, – tarė berniokui kiek patylėjęs.
- Tik negaišk.
- Berniokas klausiamai pažiūrėjo seneliui į akis.
- 50 – Kad sakau, tai vilkis. Eisime pas mane.
- Man ir taip nešalta, – atsakė berniokas. – Aš niekada nedėviu kepurės ir nesiaunu batais.
- Kodėl nesiauni? Sušalsi.
- Ne, nesušalsiu.
- 55 Senelis apsidairė. Visos trobelės tebuvo vienas kambarys, o jame niekur nematyti nei apsiaustėlio, nei kepurės, nei autuvo.
- O gal tu jų neturi?
- E, nedidelė bėda. – Ir vaikas numojo ranka.
- Tai niekur neik. Pabūk prie savo motinos.
- 60 Senelis tylomis atsisveikino ir nubrido per lietų. Tuo tarpu berniukas pribėgo prie motinos, apkabino jos ranką ir bučiuodamas pradėjo verkti:
- Mamyte, būk gerutė, nepyk!

Stepas Zobarskas, *Paukščių žudikas*. Apsakymas (1934)

- Kokią socialinę situaciją atspindi šio apsakymo ištrauka?
 - Kaip, besikeičiant situacijai, keičiasi senelio (dvaro pono) paveikslas, jo laikysena?
 - Kaip išryškėja berniuko paveikslas? Koks jis?
 - Kaip, Jūsų manymu, šios ištraukos autoriui pavyksta išlaikyti skaitytojo dėmesį, provokuoti jausmus?
-